

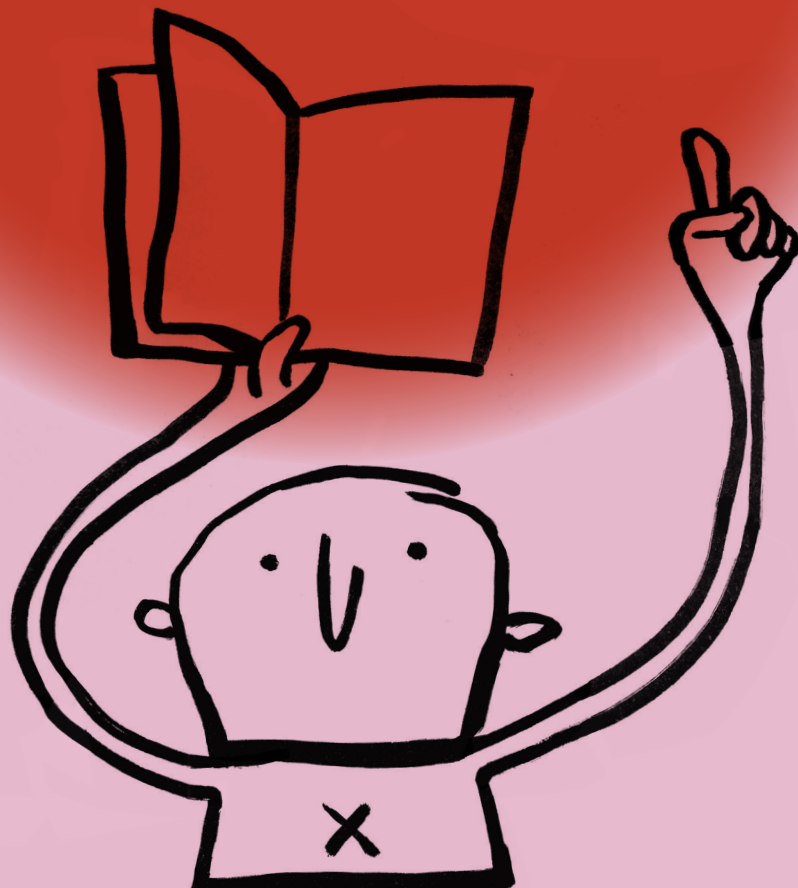
groep 6

leerjaar 4

Bij de les

BEGRIJPEND EN STUDEREND LEZEN

Sluit
100% aan
bij school

Dit werkboek is van:

zwijsen

Bij de les

Oefenen met begrijpend en studerend lezen

Voor wie?

Met dit oefenboek oefenen kinderen in groep 6 / leerjaar 4 begrijpend en studerend lezen, zoals dat op school wordt geleerd. Dit boek is bedoeld voor kinderen die het fijn vinden of die het nodig hebben om op school of thuis extra te oefenen. De opdrachten in dit boek sluiten naadloos aan op wat kinderen op school leren.

De oefenstof wordt per bladzijde en door het boekje heen opgebouwd:

- Bovenaan staat steeds wat de bedoeling is, daaronder staan de opdrachten.
- De bovenste opdrachten zijn makkelijker dan de opdrachten onderaan.
- De eerste pagina's zijn makkelijker dan de laatste pagina's in het boek.

Voor sommige kinderen is oefenen van de leerstof moeilijk. Zij kunnen in dit boek dan minder oefenstof maken. Ze kunnen bijvoorbeeld de onderste rijtjes doorstrepen. Zo oefenen zij toch de basisstof, zonder dat dit een te grote belasting is voor hun leerplezier.

Wat?

Wat oefen je:

- Tekstdoel en tekststructuur (alinea's, verwijswaarden en signaalwoorden)
- Woordenschat
- Samenvatten (per alinea) en hoofdgedachte
- Voorspellen en vragen stellen

Tips

1. Lezen, nadenken en praten helpt bij leesbegrip

Als je de letters op een bladzijde omgezet hebt naar woorden en zinnen, kun je ook stilstaan bij wat je gelezen hebt. Wat heeft de schrijver opgeschreven? Een spannend verhaal, informatie over spinnen of een gebruiksaanwijzing van een mobiele telefoon? Als je teksten leest, neem dan ook de tijd om na te denken of te praten over wat je gelezen hebt!

2. Schrijf op en teken

Soms staat er in een tekst veel informatie. Dan helpt het als je daar een tekeningetje van maakt of belangrijke woorden opschrijft. Dat tekeningetje en die woorden helpen je te onthouden wat je gelezen hebt.

3. Afwisselen

Wissel inspanning en ontspanning af. Heb je een pagina gemaakt? Doe dan eens iets heel anders! Ga even lekker bewegen, dansen of zingen of lees een (strip)boek. Je kunt tenslotte niet alleen maar hard werken!

Bij de les

Uitleg bij de opdrachten

Tekstdoel en tekststructuur (inleiding-kern-slot)

Door te kijken naar de opbouw van een tekst, krijg je meer grip op een tekst. Je ziet dan dat het verhaal een begin, een middenstuk en een (spannend) einde heeft. Bij informatieve stukken zie je dat de schrijver een inleiding schrijft (waarover hij informatie gaat geven), een kern (met de informatie) en een slot (soms met een samenvatting of een conclusie). Inzicht in de structuur van een tekst helpt je om de tekst beter te begrijpen. Er zijn ook speciale woorden die je kunnen helpen bij het begrijpen van de tekst: verwijswaarden, bijvoorbeeld het woord *Hij* in de volgende zin: *De man liep de straat uit. Hij ...* En er zijn signaalwoorden, bijvoorbeeld het woord *dus* in de volgende zin: *De klei kan hard worden, dus doe het potje goed dicht.*

Woordenschat

Je hebt een grote woordenschat nodig om een tekst te kunnen begrijpen. Als je een tekst goed wilt begrijpen, moet je meer dan 80% van de woorden uit de tekst kennen. Door onbekende woorden te leren, vergroot je je woordenschat en kun je teksten steeds beter begrijpen.

Samenvatten en hoofdedachte

Als je een tekst leest, ben je soms druk bezig alle woorden en zinnen te lezen. Dan vergeet je waar de tekst over ging. Door na het lezen na te denken over de vraag: *Waar ging deze tekst eigenlijk over?* sta je stil bij de inhoud van de tekst. Kijk terug in de tekst en onderstreep belangrijke woorden en zinnen. Hierna kun je ook in één zin proberen vast te leggen wat je gelezen hebt in de tekst: de hoofdedachte.

Voorspellen en vragen stellen

Of je een tekst begrijpt of niet, hangt ook af van wat je al weet over een onderwerp. Door vooraf de titel van de tekst en de plaatjes te bekijken, maak je je hoofd alvast klaar om de tekst goed te kunnen begrijpen. Het is ook handig om jezelf vragen te stellen over het onderwerp van de tekst voordat je gaat lezen.

Dit oefenboek biedt de mogelijkheid om lezen met begrip extra te oefenen.

In deze les leer je een andere naam voor verhaalttekst, weettekst en doetekst.

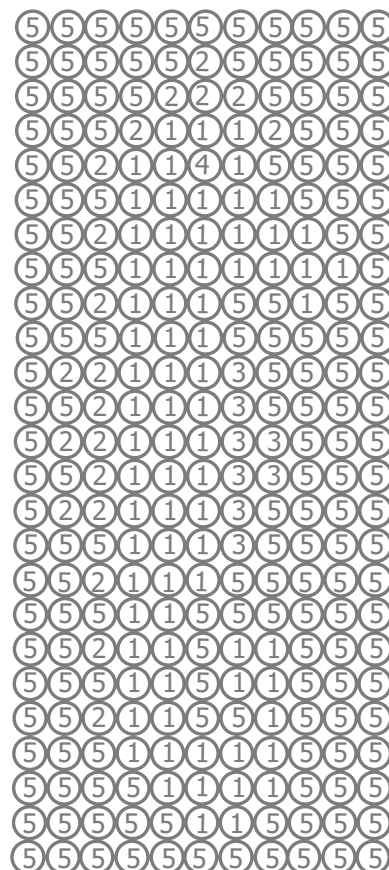
Een verhaalttekst noemen we nu een verhalende tekst.
Je leest deze om je te amuseren.

Een weettekst noemen we nu een informatieve tekst.
Je leest deze om informatie te krijgen.

Een doetekst noemen we nu een instructieve tekst.
Je leest deze om instructies of aanwijzingen te krijgen.

Raad je zeep...

- 1 Ik voel me een beetje vreemd vandaag. Het is niet dat ik me
- 2 echt _____1_____ voel,
- 3 maar helemaal kiplekker voel ik me ook niet. In mijn buidel
- 4 rommelt het namelijk behoorlijk.
- 5 Misschien voel ik me zo, omdat ik gisteren te veel heb
- 6 gezwommen. Hoewel mijn vissenvrienden zeggen dat je het
- 7 geen zwemmen kunt noemen. Oké, ik heb maar één rugvin,
- 8 dus het gaat niet supersnel.
- 9 Gelukkig kan ik wel sturen. Toch handig, een borstvin aan
- 10 weerszijden van mijn hoofd. Ik moet toegeven dat het
- 11 tergend langzaam gaat en zeer vermoeiend is. Dus mijn
- 12 hobby wordt het niet. Maar soms moet je even doorzetten
- 13 om bij een mooi, rotsachtig plekje met planten te komen.
- 14 Ken je de uitdrukking: Wie niet sterk is, moet _____2_____
- 15 zijn? Die past wel bij mij, vind ik. Van mijn zwemkunsten moet
- 16 ik het dus niet hebben.
- 17 (Alhoewel, wie zegt dat rechtopstaand zwemmen geen kunst is?)
- 18 Maar waarom moeilijk doen als het makkelijk kan? Ik zie er verbluffend mooi uit, al zeg
- 19 ik het zelf, maar geen dier dat eraan denkt om mij te verorberen.
- 20 Mijn lijf is een en al bot. Hap...au!
- 21 Daar hoef ik dus niet voor op de vlucht en als ik mijn gekrulde staart om een stuk koraal
- 22 heen sla, kan ik dagen blijven dobberen. Mijn eten komt vanzelf voorbij gedreven.
- 23 Hap...mmm! Weer een overheerlijk vissenslarfje totaal overdonderd met mijn snelle uithaal.
- 24 Het vreemde gevoel in mijn buidel is weg en mijn geluk kan niet op.
- 25 Ik ben zojuist vader geworden van 122 kindjes. Of moet ik ze veulentjes noemen? Wat zijn
- 26 ze perfect. Alles zit erop en eraan. Het is alsof ik naar een miniatuurversie van mezelf kijk.
- 27 Die spitse snuitjes en tandeloze mondjes, zo _____3_____ om te zien.
- 28 Natuurlijk was dit me niet alleen gelukt. Een bedankje aan mijn vrouwelijke wederhelft is
- 29 wel op zijn plaats. Zij heeft haar eitjes in mijn broedbuidel gelegd, maar daarna heb ik al
- 30 het werk gedaan. Daar ben ik eigenlijk best _____4_____ op!

1 Welke zin is juist?

- A Dit is een meningtekst.
- B Dit is een instructieve tekst.
- C Dit is een verhalende tekst.
- D Dit is een informatieve tekst.

2 Waar zou je deze tekst kunnen vinden? Zet daar een kruisje onder.

3 Geef de woorden die bij elkaar horen dezelfde kleur.

verhaalttekst	informatieve tekst	doetekst
om je te vermaken	weettekst	om iets te doen of te maken
verhalende tekst	instructieve tekst	om informatie te vinden

4 Welke woorden passen op de open plaatsen? Trek een lijn.

- plaats 1 ● ● schattig
 plaats 2 ● ● ziek
 plaats 3 ● ● trots
 plaats 4 ● ● slim

5 Lees Het is ... kijk. (r. 26)

Wat doet de ik-figuur hier?

- A De ik-figuur geeft een waarschuwing.
- B De ik-figuur maakt een vergelijking.
- C De ik-figuur geeft een voorbeeld.
- D De ik-figuur geeft een advies.

6 Waar of niet waar?

- De ik-figuur is een mens. waar niet waar
 De ik-figuur leeft in het water. waar niet waar
 De ik-figuur eet alleen planten. waar niet waar
 De ik-figuur heeft geen vinnen. waar niet waar

7 Lees elke alinea nog eens goed.

Wat kom je te weten over het uiterlijk en/of gedrag van de ik-figuur? Maak het schema af.

alinea 1	De ik-figuur voelt zich vreemd. De ik-figuur heeft een buidel.
alinea 2	_____ _____
alinea 3	De ik-figuur heeft een mooi uiterlijk _____ _____
alinea 4	De ik-figuur heeft een tandeloze mond _____
alinea 5	_____

8 Deze tekst heeft een gekke titel. Vind de juiste titel door het volgende te doen: Hussel de letters van de titel en geef de vakjes in de afbeelding naast de tekst de juiste kleur.

- 1 = oranje 2 = rood 3 = geel
 4 = zwart 5 = blauw.

De titel van deze tekst moet zijn _____

In deze les leer je dat een meningtekst beschouwend kan zijn.

Een meningtekst lees je om te weten hoe een ander over iets denkt. Als de schrijver jou wil laten weten hoe andere mensen over iets denken, noemen we deze meningtekst een beschouwende tekst.

Mening Maandag

- 1 Elke laatste maandag van de maand heeft
- 2 groep 7 geluk. Althans, dat vind ik. Dan vindt
- 3 er in de klas namelijk een leuke en leerzame
- 4 activiteit plaats.
- 5 Iedere vrijdag voor het weekend plakt de
- 6 meester een krantenkop op het bord. Dit is
- 7 meteen de stelling van 'Mening Maandag',
- 8 zoals we het zijn gaan noemen.
- 9 In het weekend kun je nadenken over de
- 10 stelling en er eventueel iets over opzoeken.
- 11 Je bedenkt of je het met de stelling eens bent
- 12 of niet en waarom. Argumenten voor of tegen
- 13 dus.
- 14 De krantenkop van afgelopen week luidde:

- 15 Het krantenartikel gaat over het bouwen
- 16 van een nieuwe wijk in onze stad. Hier zijn
- 17 veel verhitte discussies over, want het gaat
- 18 ten koste van een natuurgebied. Er is al een
- 19 aantal bijeenkomsten georganiseerd, die druk
- 20 bezocht werden. Gelukkig ging het er in ons
- 21 klaslokaal wat gemoedelijker aan toe.

- 22 Yassir:
- 23 *Ik ben het niet met deze stelling eens. We heb-*
- 24 *ben al zoveel huizen in de stad. Er blijft steeds*
- 25 *minder groen over. Dat vind ik zielig voor de*
- 26 *dieren die in het natuurgebied leven.*

- 27 Phileine:
- 28 *Ik ben het met deze stelling eens. Ik ken veel*
- 29 *mensen, die graag een huis willen kopen. Zij*
- 30 *kunnen niet in onze stad wonen. Dat vind ik*
- 31 *echt niet kunnen. Je moet zelf kunnen kiezen*
- 32 *waar je wilt wonen.*

- 33 Sandro:
- 34 *Ik ben het niet met deze stelling eens. Maar het*
- 35 *is ook niet fijn dat mensen geen huis kunnen*
- 36 *vinden.*
- 37 *Ik vind eigenlijk dat zowel nieuwe huizen als*
- 38 *de natuur belangrijk zijn. Misschien kunnen er*
- 39 *iets minder huizen gebouwd worden dan dat*
- 40 *in het plan van de gemeente staat. We kunnen*
- 41 *vragen of ze het aan willen passen? Dan blijft*
- 42 *er toch nog een stukje natuurgebied over.*
- 43 *Een win-winsituatie toch?*

- 44 Nadat deze kinderen gesproken hadden,
- 45 kregen we tijd om vragen te stellen en met
- 46 elkaar te praten. Uiteindelijk was het grootste
- 47 gedeelte van de groep het met Sandro eens,
- 48 inclusief ikzelf.
- 49 Volgens mij heeft hij een goede tussenweg
- 50 bedacht. Nu maar hopen dat de gemeente-
- 51 raad ook naar ons wil luisteren!

1 Wat voor soort tekst is dit?

- A Dit is een meningtekst.
- B Dit is een informatieve tekst.
- C Dit is een instructieve tekst.
- D Dit is een verhalende tekst.

2 Wat is waar? Er zijn meerdere antwoorden mogelijk.

- Het gaat over meningen van verschillende mensen.
- De schrijver geeft informatie over natuurgebieden.
- De schrijver vertelt wat een aantal mensen van het onderwerp vindt.
- Dit is een beschouwende tekst.

3 Geef de vakken die bij elkaar horen dezelfde kleur.

meningtekst

verhaalttekst

amuseren

verhalende tekst

beschouwende tekst

weettekst

informereren

verschillende meningen

informatieve tekst

instructie/uitleg

doetekst

instructieve tekst

4 Wat doet de schrijver in de inleiding?

- A De schrijver geeft uitleg.
- B De schrijver geeft zijn mening.
- C De schrijver geeft advies.
- D De schrijver geeft een voorbeeld.

5 Lees iedere vrijdagmorgen ... bord. (r. 5-6)

Wat is overbodig?

- A Deze hele zin is overbodig.
- B 'een krantenkop' is overbodig.
- C 'plakt de meester' is overbodig.
- D 'voor het weekend' is overbodig.

6 Waar verwijst het naar? Trek een lijn.

Dan (r. 2)	●	●	de kinderen in groep 7
Dit (r. 6)	●	●	elke laatste maandag van de maand
we (r. 8)	●	●	de kinderen die het met Sandro eens zijn
ons (r. 51)	●	●	de inhoud van de krantenkop

7 Waar verwijst het naar? Zet de juiste letter bij de zin in het vakje eronder.

- N** De activiteit in groep 7 op de laatste maandag van de maand.
- T** Het plan van de gemeente.
- S** Het discussiëren over het bouwen van de nieuwe wijk.
- E** Het bouwen van een nieuwe wijk.

het (r. 8)

het (r. 17)

het (r. 20)

het (r. 41)

8 Hier staat een stukje uit het woordenboek. Welke betekenis hoort bij de tekst?

stelling ['stɛlɪŋ] zn.

- stellage, steiger*
- te bewijzen bewering*

verhit [vɛr'hɪt] bn.

- heet geworden*
- overmatig geprikkeld, opgewonden*

gemeenteraad [xə'mentərat] zn.

- volksvertegenwoordiging*
- goede adviezen van gemeente aan burgers*

- Teksten niveau AVI M6-E6
- Tekstdoel en tekststructuur
- Alinea's, verwijswaarden en signaalwoorden
- Woordenschat
- Samenvatten en hoofdgedachte
- Voorspellen en vragen stellen

taal & lezen

→ begrijpend en
studerend lezen

9+

Bij de les

Oefenen met begrijpend en studerend lezen

Extra oefenen met begrijpend en studerend lezen? Dat kan met dit oefenboek! Het goed begrijpen en verwerken van wat je leest is belangrijk. Het is de basis van het verwerven van kennis. Niet alleen op de basisschool, maar ook later in het vervolgonderwijs. Als je weet hoe je grip krijgt op een tekst, kun je uiteindelijk alle teksten lezen en begrijpen. Het oefenboek begint makkelijk met eenvoudige teksten en eenvoudige opdrachten: hoe is een tekst opgebouwd, ken je alle woorden uit de tekst en kun je een eenvoudige samenvatting maken? En dan wordt het steeds een stukje uitdagender.

Zo oefen je alle vaardigheden die je nodig hebt om een goede lezer te worden!

zwijsen.nl/bijdeles

Sluit
100% aan
bij school